

PROGRAMI IZ PODRUČJA MEDIJSKE KULTURE NA DJEČJEM ODJELU NARODNE KNJIŽNICE „PETAR PRERADOVIĆ“ BJELOVAR

Ivana Blažeković, Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar

Na Dječjem odjelu Narodne knjižnice „Petar Preradović“ Bjelovar provodimo programe iz područja medijske kulture. Programi su namijenjeni učenicima petih i šestih razreda osnovne škole. *Kako mediji utječu na naš izgled?* i *Kako danas komuniciramo?* nazivi su programa koji su osmišljeni u svrhu razvoja medijske pismenosti. Mladi internet i društvene mreže koriste svakodnevno te ih smatraju najkorisnijim medijima današnjice, no i dalje su prema njima nedovoljno kritični. Cilj ovih programa je pomoći djeci i mladima u razvijanju kritičkog stava prema medijima kako bi na kvalitetan način koristili medije u odgoju i obrazovanju, ali i u svakodnevnom životu.

U ovom konkretnom slučaju, naglasak je na društvenim mrežama. Možda je upravo danas potrebno više nego ikada govoriti o medijima i o njihovom utjecaju na društvo općenito. Živimo u svijetu gdje nas mediji okružuju sa svih strana. Sve više djece i mladih okrenuti su internetu kao vodećem mediju današnjice, ali i društvenim mrežama koje zasigurno zauzimaju mjesto broj jedan u svijetu. U današnjem društvu koje prati sofisticirana tehnologija, djeca i mladi posebno su izloženi raznim utjecajima, bilo pozitivnim ili negativnim. Upravo potaknuti pozitivnim, ali možda više negativnim posljedicama ili fenomenima koje utječu na razvoj kritičkog mišljenja, pokrenuli smo spomenute programe. Mediji mogu zadovoljiti čovjekove potrebe o informiranosti i društvenim zbivanjima. Isto tako, imaju veliki utjecaj u stjecanju znanja, upoznavanju kulturnog i znanstvenog nasljeđa, moralnih normi i socijalnih komponenta, kao i utjecaja na stvaralački razvoj. Kada govorimo o negativnom utjecaju, naglasak je na sadržajima koji nasilje ne smatraju lošim, isto kao ni konzumerizam ili lažno predstavljanje u medijima. Pojavom svakog novog medija dolazi i do novih pitanja koja su vezana uz njihovu posebnost. Suvremeni mediji intenzivno nas tjeraju na promišljanje o njihovom utjecaju na živote djece i mladih u procesu odgoja i obrazovanja, ali i u životu općenito.

Knjižnični program *Kako mediji utječu na izgled mladih?* govori koliko je važno osposobiti pojedinca da kritički i analitički pristupi medijskim sadržajima. Mediji su inicijatori kulturoloških ideala ljepote, ali ih i sami diktiraju i nameću. Pojavljuje se sve veća zabrinutost da se zbog pretjeranog korištenja društvenih mreža kod djece i mladih može dogoditi otupljenje osjetila, manjak kreativnosti, neosjetljivost na bol drugih, poticanje destruktivnih oblika ponašanja, podržavanje stereotipa, propadanje moralnih vrijednosti ili jednostavno mogu doprinijeti otuđenju pojedinca od društva. Društvene mreže itekako mogu utjecati i na socio-emocionalni razvoj

pojedinaца koji se može očitovati u odnosu prema osobnom izgledu i svojem tijelu. Proces usporedbe s onime što mladi vide na ekranima jedan je od ključnih načina na koje mediji utječu na percepciju vlastitog tijela. Od medija imamo i velika očekivanja jer mogu obogatiti živote djece i mladih, promijeniti nezdrave oblike ponašanja, potaknuti maštu i kreativnost, proširiti znanje, potaknuti inkluziju i toleranciju, smanjiti razliku između društvenih slojeva i doprinijeti razvoju demokratskog društva.

Kako danas komuniciramo? naziv je programa čiji je cilj upoznati djecu i mlade kako komunikacija nije samo puki prijenos informacija, već je ključni alat za izgradnju međuljudskih odnosa. Kroz komunikaciju, ljudi razmjenjuju ideje, osjećaje i iskustva, stvarajući tako međusobno razumijevanje i suradnju. Do novih medija čovjek može doći koristeći razne uređaje poput mobitela, tableta, osobnih računala, televizije, pametnih satova itd. Mladi, kao i odrasli, društvene mreže koriste kako bi se zbližili, povezali i sprijateljili s novim ljudima, kako bi podijelili, odnosno primili ili razmijenili razne informacije, jednostavno kako bi komunicirali s ljudima na svaki mogući način. Glavno obilježje svih društvenih mreža su univerzalna komunikacijska sredstva i tehnike, kao i zajednički interesi koji drže grupe ljudi zajedno. Postoje razlozi zašto nam je lakše komunicirati preko društvenih mreža. Mogući razlozi su: anksioznost, sram, lakše uspostavljanje socijalnih veza, anonimnost, izgradnja drugačijeg identiteta. Nažalost, pojavljuju se i neki novi strahovi, ovisnosti i psihološki poremećaji, kao što su *FOMO* (*fear of missing out*), *NOMOPHOBIA* (*no mobile phone phobia*) ili *SMOMBIE* (riječ je nastala spajanjem riječi *smartphone* i *zombie*).

Razvoj novih medija ima sve veći utjecaj na ljudsku komunikaciju, stoga ne možemo zanemariti njihov utjecaj na komunikacijske navike te promjene u jeziku i ponašanju. Promjene se najbolje vide kod djece i mladih koji odrastaju s njima.

| Program *Kako danas komuniciramo?*